

Дзьоба Н.Б.,
асистент кафедри обліку та аналізу,
Гнатюк Р.І.,
студ. гр. ОА-41,
Національний університет «Львівська політехніка»

ОЦІНЮВАННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВНУТРІШНЬОГО КОНТРОЛЮ

Одним із пріоритетних напрямків підвищення ефективності управління на усіх суб'єктах господарювання є вдосконалення системи внутрішнього контролю. Система внутрішнього контролю (СВК) - це сукупність організованих керівництвом дій і процедур контролю, шляхом фіксації порушень та своєчасної їх ліквідації, з метою мінімізації ризиків та забезпечення ефективного функціонування підприємства.

Відсутність повноцінної СВК призводить до таких наслідків:

- по-перше, не дає можливості інвесторам отримати гарантії збереження та ефективності здійснених інвестицій, а менеджменту отримувати оперативну інформацію про доцільність та законність фінансових операцій;

- по-друге, призводить до неефективної роботи та погіршення конкурентоспроможності підприємства.

Під ефективністю внутрішнього контролю слід розуміти властивість як окремого контрольного заходу, так і в цілому системи внутрішнього контролю досягти мети контролю та сприяти оптимізації управління господарською системою учасника відносин у сфері господарювання [1,с.454]. Ефективність внутрішнього контролю визначається за певними критеріями та показниками. Дослідник Виговська Н.Г. визначає критеріями оцінки ефективності внутрішнього контролю результативність, дієвість та економічність [2]. На думку Остророг Н.В. та Чубая В.М. оцінювання ефективності системи внутрішнього контролю доцільно проводити за такими критеріями: рівень незалежності системи внутрішнього контролю; рівень кваліфікації працівників, які здійснюють внутрішній контроль на підприємстві, а також відповідність їх кількості до масштабів здійснюваних робіт; рівень економічної ефективності функціонування системи внутрішнього контролю; рівень зменшення (збільшення) кількості порушень, допущених підрозділами підприємства після запровадження системи внутрішнього контролю; рівень виконання рекомендацій, які надають суб'єкти внутрішнього контролю керівникам структурних підрозділів підприємства щодо усунення виявлених порушень та недопущення їх у майбутньому; рівень підвищення (зниження) ефективності використання наявних ресурсів через введення системи внутрішнього контролю [3,с.273].

Таким чином, при вирішенні проблеми ефективності внутрішнього контролю необхідно комбінувати різні критерії залежно від потреби. Сформована система критеріїв дозволить раціонально здійснювати внутрішній контроль та створить інформаційну базу, на основі якої будуть прийматися ефективні управлінські рішення щодо зниження собівартості продукції, збільшення обсягів виробництва та підвищенню конкурентоспроможності підприємства

Література

1. Бардаш С.В. Економічний контроль в Україні: системний підхід: монографія / С.В. Бардаш. – К.: Київ. нац. торг.-екон. Ун-т. 2010. – 656 с.; 2. Виговська Н.Г. Розвиток методичних основ ефективності внутрішнього фінансового контролю / Н.Г. Виговська // Вісник Сумського аграрного національного університету: серія «Фінанси і кредит» /2011. – №1; 3. Остророг Н.В. Формування та оцінювання ефективності системи внутрішнього контролю промислового підприємства / Н.В. Остророг, В.М. Чубай // Науковий Вісник НЛТУ України/2011.-Вип.21.14.